WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Maria Tykałowska
kustosz

100. ROCZNICA URODZIN ŚW. JANA PAWŁA II

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Cz. III - Twórczość

„Bóg powołał zatem człowieka do istnienia, powierzając mu zadanie bycia twórcą…”
(Jan Paweł II, List do artystów, 1999 r.)

Papież Jan Paweł II, święty Kościoła katolickiego - teolog, filozof, kaznodzieja, poeta, dramatopisarz

(pseudonimy literackie: Andrzej Jawień, A.J., Stanisław Andrzej Gruda, Piotr Jasień)

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Karol Wojtyła związany był z literaturą i teatrem od najmłodszych lat.

Już jako uczeń męskiego Gimnazjum Śląskiego (1932–1938)

należał od 1934 roku do szkolnego Kółka Teatralnego.

Grał na ogół główne role, między innymi w :"Antygonie" (Hajmon), "Balladynie" (Kirkor, Fon Kostryn), "Kordianie" (Kordian), "Nie–Boskiej komedii" (Hrabia Henryk), "Ślubach panieńskich" (Gucio), "Sułkowskim", "Zygmuncie Auguście" (Zygmunt August), czy "Judaszu z Kariothu".

W niektórych przedstawieniach był też współreżyserem.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

7 czerwca 1939 roku wystąpił, jako aktor Konfraterni Teatralnej prowadzonej przez Tadeusza Kudlińskiego, zwanej później Studiem 39.

Karol Wojtyła wraz z Mieczysławem Kotlarczykiem w okupacyjnym Krakowie współtworzył konspiracyjny teatr.

Stworzył tam wiele wspaniałych ról, m.in.:

w "Królu Duchu" gdzie grał Bolesława Śmiałego,

w "Weselu" – Jaśka,

w "Panu Tadeuszu" – księdza Robaka.

Po wojnie zespół przyjął nazwę Teatru Rapsodycznego.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

W grudniu 1939 roku Karol Wojtyła ukończył poemat dramatyczny "Dawid" (zaginiony).

W 1940 roku zetknął się z dziełami mistyków hiszpańskich.
Pod wpływem pism Świętego Jana od Krzyża wiosną i latem tego roku stworzył dramaty "Hiob" i "Jeremiasz".

W tematykę wątków zaczerpniętych ze Starego Testamentu wpisał rozważania z przeszłości Polski.

"Jeremiasz" i "Hiob" były literackim odbiciem katastrofy historycznej i próbą poszukiwania sensu tragicznych wydarzeń dziejowych.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

We wrześniu 1940 Wojtyła zatrudnił się jako robotnik
w kamieniołomie na Zakrzówku oraz w fabryce sody kaustycznej
"Solvay„ w Borku Fałęckim pod Krakowem.

Do przeżyć związanych z tą pracą nawiązał w jednym
z pierwszych utworów prozatorskich – "Kamień i bezmiar".

6 marca 1949 roku Wojtyła opublikował w "Tygodniku Powszechnym"
swój pierwszy artykuł o ruchu księży – robotników we Francji.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Zimą 1949/1950 ukończył dramat "Brat naszego Boga".
W losie bohatera, Adama Chmielowskiego, późniejszego Brata Alberta, założyciela zgromadzenia opiekującego się bezdomnymi nędzarzami (po jego śmierci Bracia Posługujący Ubogim nazwali się albertynami)

Głównym zagadnieniem – rozważanym w kategoriach społecznych i moralnych, jak też filozoficznych i teologicznych – jest miejsce jednostki w procesie dziejowym, jej wolność i możliwość realizowania wartości.

W dramatach K. Wojtyły podstawowym tworzywem jest żywe słowo.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Od 1950 roku K. Wojtyła wypowiadał się najczęściej jako poeta w formie refleksyjnych poematów, bliskich w formie medytacji lub traktatowi.

W maju 1950 roku w "Tygodniku Powszechnym" ukazał się cykl poetycki - "Pieśń o blasku wody".

W listopadzie 1957 roku w "Znaku" ukazał się poetycki cykl - "Kamieniołom".

Pół roku później w "Tygodniku Powszechnym" opublikował nowy cykl poezji "Profile Cyrenejczyka".

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

W 1960 roku Wydawnictwo KUL opublikowało książkę Karola Wojtyły "Miłość i odpowiedzialność" a "Znak" – sztukę "Przed sklepem jubilera".

W tej, jak głosi podtytuł, "Medytacji o sakramencie małżeństwa przechodzącej chwilami w dramat", autor zawarł metaforę kondycji współczesnego człowieka.

To dramat opowiadający o burzliwych losach trzech par małżeńskich.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

K. Wojtyła stworzył poetycki zapis z I sesji Soboru w formie poematu - "Kościół: Pasterze i źródła", który ukazał się w listopadzie 1963 r. w "Znaku".

Znak" w maju 1964 roku opublikował również jego esej "Rozważania o ojcostwie".

Rok później – cykl poetycki "Wędrówka do miejsc świętych".
W kwietniu 1966 roku – milenijny poemat "Wigilia wielkanocna 1966".

W maju 1975 roku w "Znaku" ukazał się kolejny cykl poetycki -"Rozważanie o śmierci".

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Jan Paweł II o kulturze

Między 30 września a 2 października 1978 roku kardynał Wojtyła napisał swój ostatni poemat "Stanisław".

W marcu 1979 roku Jan Paweł II ogłosił encyklikę

- "Redemptor hominis„ o Chrystusie Odkupicielu człowieka,

pierwszą w dziejach poświęconą chrześcijańskiej antropologii.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Najpopularniejsze wiersze Karola Wojtyły

Miłość mi wszystko wyjaśniła

Pieśń o słońcu niewyczerpanym

Uwielbiam cię...

Cierpienie

Wybrzeża pełne ciszy

To Przyjaciel. Ciągle wracasz pamięcią

Do Sosny Polskiej

Ktoś się długo pochylał nade mną

Iść pod piarg, iść pod wiatr

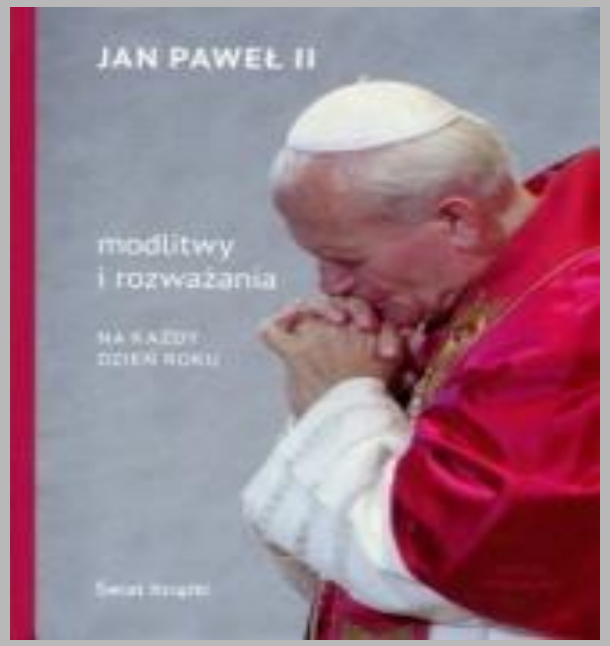
Jan Paweł II - Prośba Jana

Z wolna słowom...

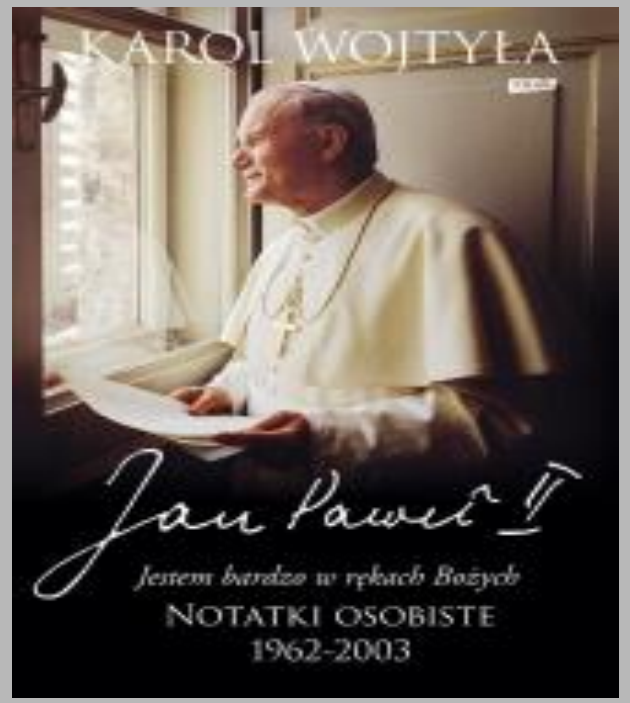
Jan Paweł II - Tryptyk Rzymski - medytacje

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

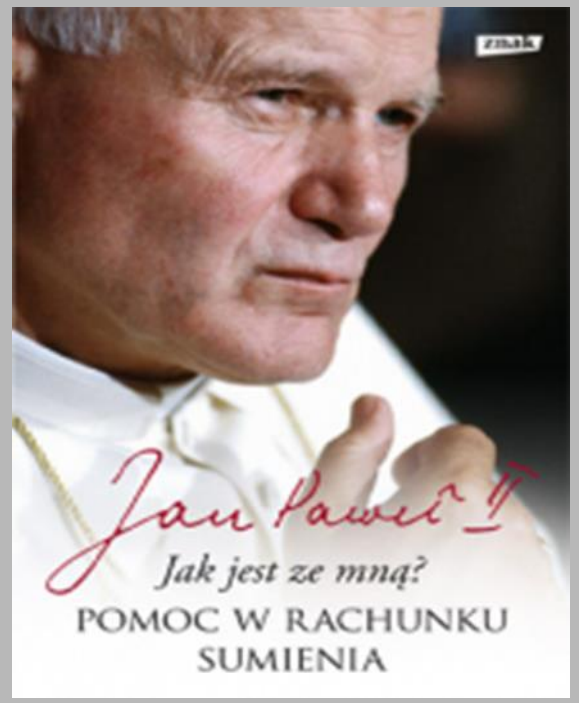
Warto przeczytać - dostępne w zbiorach WBP-KK

Sygnatura: MAG 288625

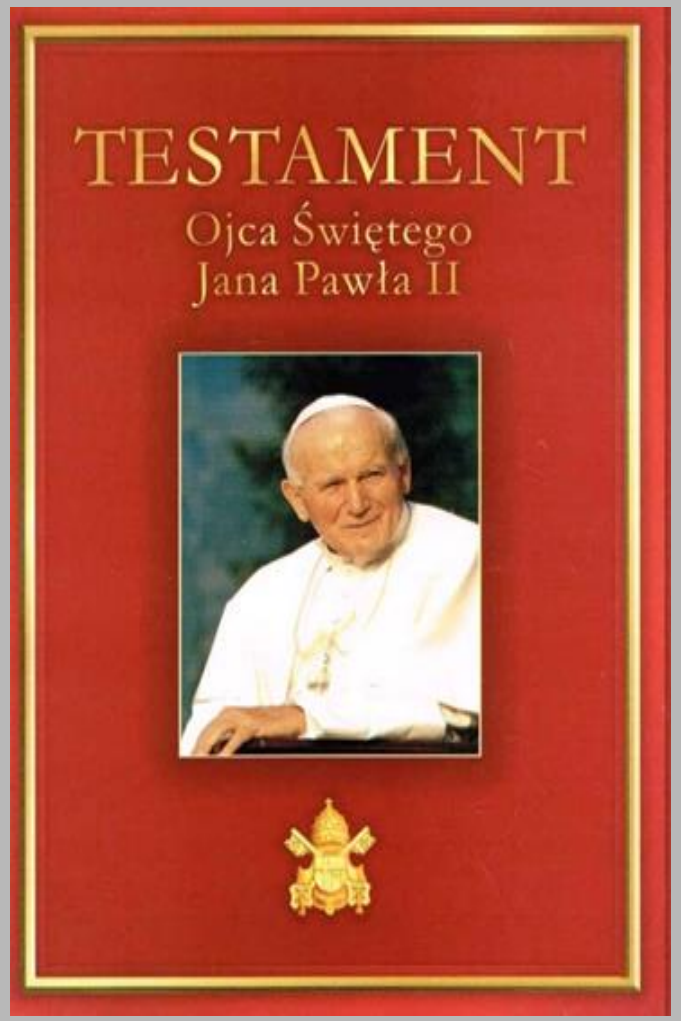

Sygnatura: MAG 299156

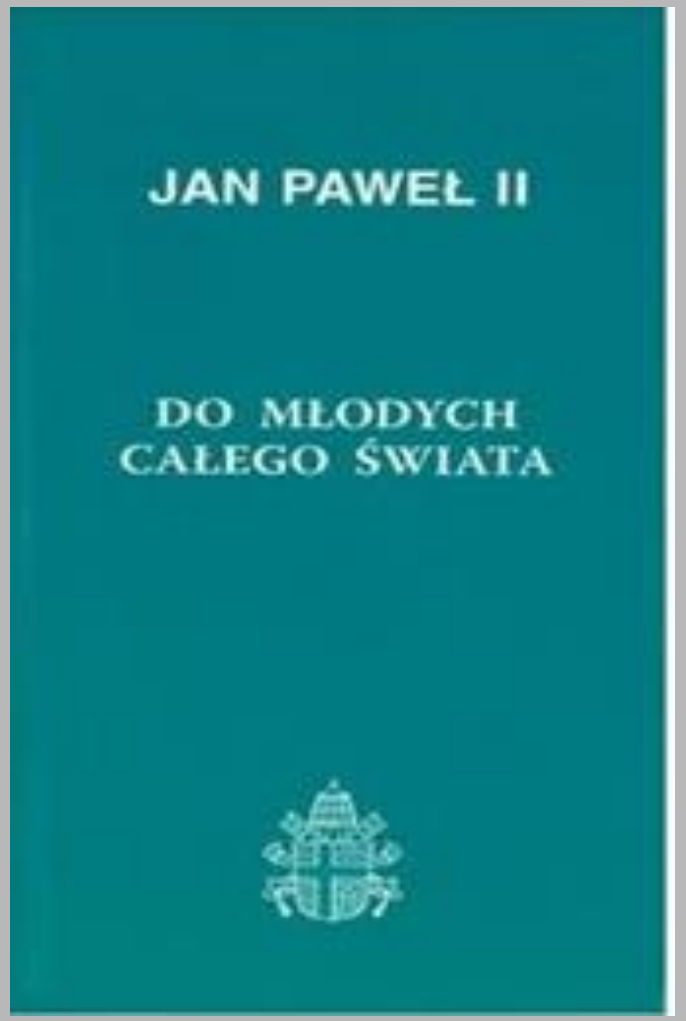

Sygnatura: 002 51752

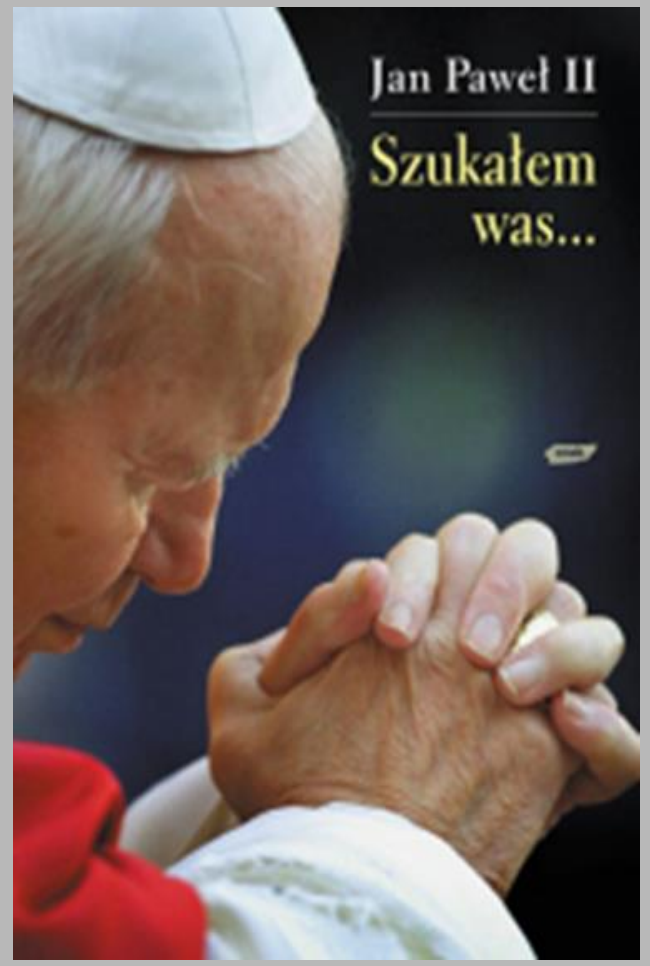
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Sygnatura: MAG 250900

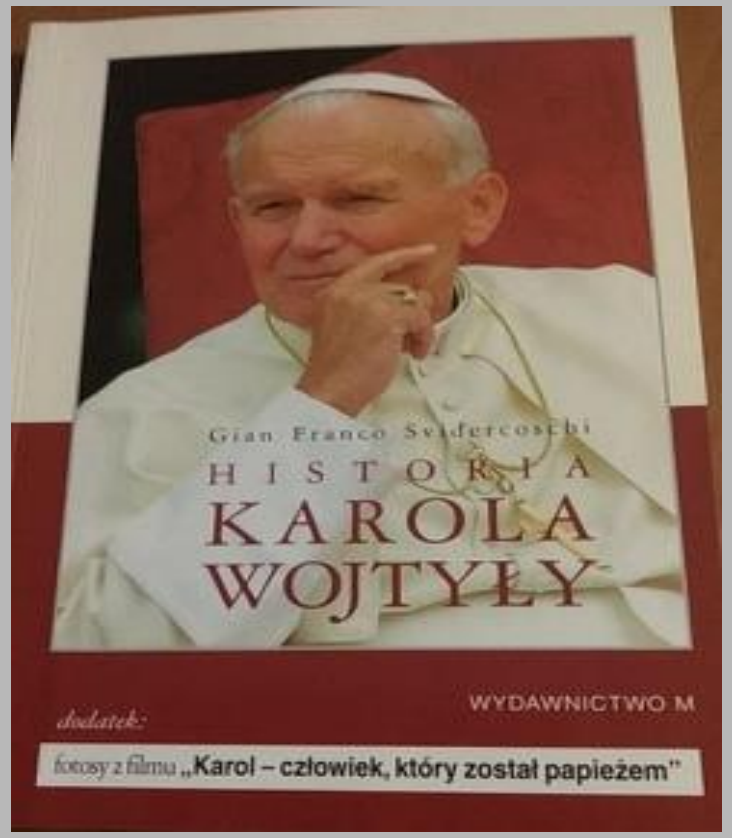

Sygnatura: 004 37585

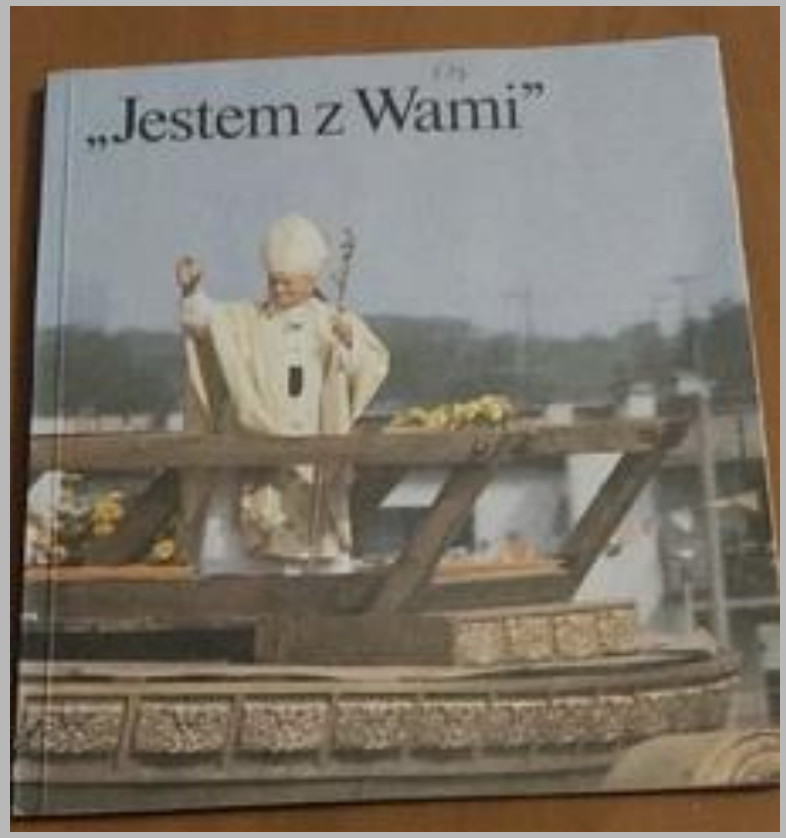

Sygnatura: MAG 274440

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

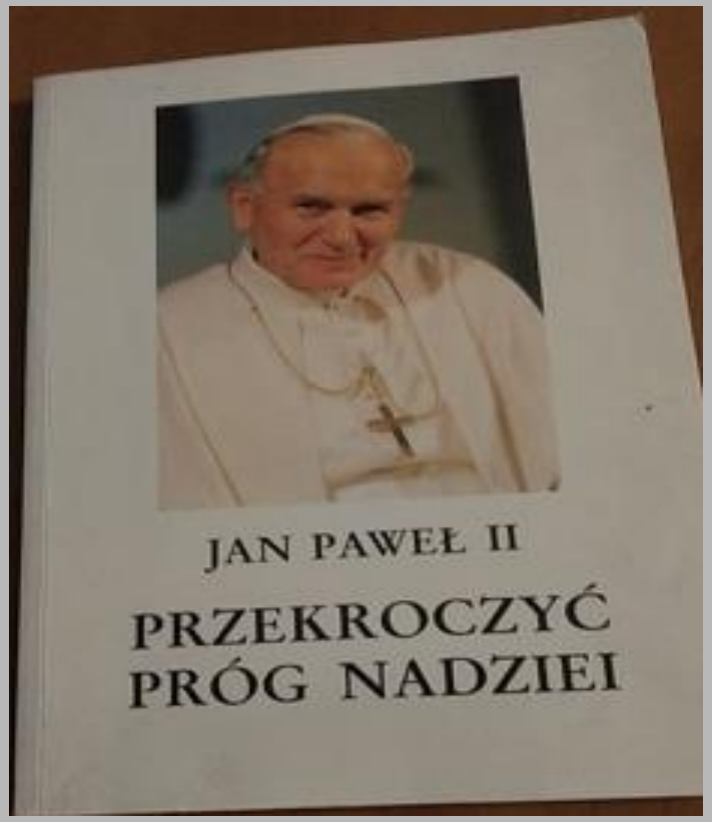

Sygnatura: MAG 279788

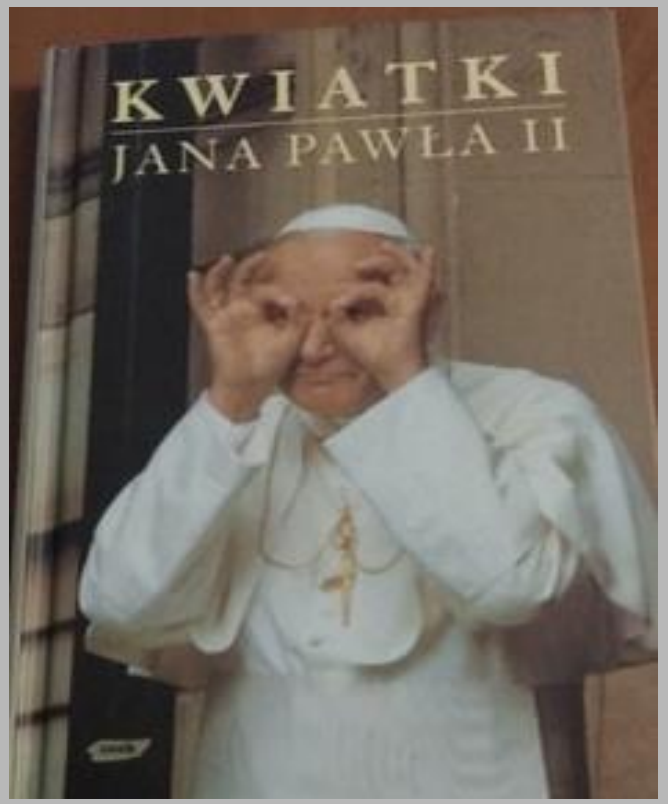

Sygnatura: 001 52619

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Sygnatura: MAG 243844

Sygnatura: MAG 274443

…. i wiele jeszcze innych ciekawych pozycji.

ZAPRASZAMY!

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Utwory literackie napisane przez Karola Wojtyłę pod pseudonimami

- 1938–1939 "Renesansowy psałterz/Księga słowiańska" (rękopis)
- 1939 "Ballady beskidzkie" (niezachowane)
- 1939 "Dawid", dramat (niezachowany)
- 1940 "Hiob. Drama ze Starego Testamentu" (rękopis)
- 1940 "Jeremiasz. Drama narodowe we trzech działach" (rękopis)
- 1944 Wiersze: "Harfiarz", "Mściciele", "Proletariat", "Przełom" (rękopisy)
- 1944 "Pieśń o Bogu ukrytym", "Głos Karmelu" 1946, nr 1–2, 3; "Głos Karmelu" 1947, nr 3, 5 (druk bez nazwiska autora)

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

- 1944 "Brat naszego Boga" (dwie wersje)
- 1950 "Pieśń o blasku wody", "Tygodnik Powszechny" 1950, nr 19 (Andrzej Jawień)
- 1950 "Matka", "Tygodnik Powszechny" 1950, nr 50 (Andrzej Jawień).
- 1952 "Myśl jest przestrzenią dziwną", "Tygodnik Powszechny" 1952, nr 42 (Andrzej Jawień)
- 1956 "Kamieniołom", "Znak" 1957, nr 6 (Andrzej Jawień)
- 1958 "Profile Cyrenejczyka", "Tygodnik Powszechny" 1958, nr 13 (Andrzej Jawień)
- 1960 "Przed sklepem jubilera", "Znak" 1960, nr 12 (Andrzej Jawień)
- 1961 "Narodziny wyznawców", "Znak" 1963, nr 11 (A.J.)
- 1962 "Kościół" (fragmenty), "Znak" 1963, nr 11 (A.J.)
- 1964 "Rozważania o ojcostwie", "Znak" 1964, nr 5 (A.J.)

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

- 1964 "Promieniowanie ojcostwa" (misterium), "Znak" 1979, nr 11 (Stanisław Andrzej Gruda)
- 1965 "Wędrówka do miejsc świętych", "Znak" 1965, nr 6 (A.J.)
- 1966 "Wigilia wielkanocna 1966", "Znak" 1966, nr 4 (A.J.)
- 1974 "Myśląc Ojczyzna…", "Znak" 1979, nr 1–2 (Stanisław Andrzej Gruda)
- 1975 "Rozważania o śmierci", "Znak" 1975, nr 3 (Stanisław Andrzej Gruda)
- "Odkupienie szuka Twego kształtu, by wejść w niepokój wszystkich ludzi", "Znak" 1979, nr 10 (Stanisław Andrzej Gruda)
- "Stanisław", "Znak" 1979, nr 7–8

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Utwory literackie napisane przez Jana Pawła II

- "Ocena możliwości zbudowania etyki chrześcijańskiej przy założeniach systemu Maksa Schelera", studium, Lublin 1959
- "Miłość i odpowiedzialność. Studium", Lublin 1960, Kraków 1962 wydanie poszerzone, Londyn 1965, Lublin 1982
- "Adam Stefan Kardynał Sapieha Metropolita Krakowski oraz duchowieństwo archidiecezji w okresie ciemnej nocy okupacji", "Notificationes e CuriaMetropolitana Cracoviensi", 1966, nr 1–2
- "Osoba i czyn", studium, Kraków 1969, 1985 wydanie poszerzone
- "U podstaw odnowy, studium o realizacji Vaticanum II", Kraków 1972

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

- "Rozważanie o śmierci", Kraków 1975
- "Znak, któremu sprzeciwiać się będą", Poznań–Warszawa 1976
- "Aby Chrystus się nami posługiwał", Kraków 1979
- "Kazania 1962–1978", wybór i wstęp Andrzej Bardecki, Kraków 1979
- "Poezje i dramaty", wybór Marek Skwarnicki i Jerzy Turowicz, wstęp Marek Skwarnicki, Kraków 1979, 1986
- "Wybrane pisma i wypowiedzi do 1979 roku", red. Adam Grabowski, Warszawa 1979
- "Przed sklepem jubilera. Medytacja o sakramencie małżeństwa, przechodząca chwilami w dramat", Bydgoszcz 1980
- "Poezje", Warszawa 1981
- "Poezje i dramaty", Kraków 1980
- "Modlitwy do Matki Bożej Jasnogórskiej w czasie stanu wojennego w Polsce (Audiencje środowe) 13 I 1982–25 VIII 1982", Warszawa 1983

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

- "Poezje wybrane", wybór Tadeusz Mocarski, wstęp Tadeusz Nowak, Warszawa 1983, 1987, 1991 (Biblioteka Poetów) Trzy poematy", posłowie Bohdan Królikowski, Lublin 1983
- "Świadectwo oddania bez reszty. Karol Wojtyła o bł. Bracie Albercie", Kraków 1984
- "Nauczanie papieskie", oprac. Eugeniusz Weron i Antoni Jaroch, Poznań 1985
- "Wykłady lubelskie", oprac. Tadeusz Styczeń i inni, Lublin 1986
- "Nauczyciel i Pasterz. Listy pasterskie – komunikaty – zarządzenia 1959–1978", opr. ks. Michał Jagosz, Rzym 1987
- "Brat naszego Boga", dramat, Kraków 1989
- "Wybór kazań nowohuckich", opr. Jacek Stożek OCist, Kalwaria Zebrzydowska 1989
- "Człowiek w polu odpowiedzialności", studium, Lublin 1991
- "Sonety. Magnificat", opr. Stanisław Dziedzic, Kraków 1995

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

- "Dar i Tajemnica. W pięćdziesiątą rocznicę moich święceń kapłańskich", Kraków 1996
- "Psałterz – Księga słowiańska", opr. Stanisław Dziedzic, Kraków 1996
- "Dar bez kresu/Boundless gift", Adam Bujak – zdjęcia, pod redakcją Jacka Marii Stroki, Kraków 1997
- "Radość i łzy/Joy and tears", Adam Bujak – obraz, pod redakcją Jacka Marii Stroki, Kraków 2000
- "Poezje zebrane"/"Tryptyk rzymski", Adam Bujak – zdjęcia, pod redakcją Marka Skwarnickiego, Kraków 2003
- "Wstańcie, chodźmy!", Kraków 2004
- "Pamięć i tożsamość. Rozmowy na przełomie tysiącleci", Kraków 2005
- "Katolicka etyka społeczna", skrypt dla studentów teologii, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (1. wyd.), Lublin 2018

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

Materiały wykorzystane w prezentacji pochodzą z:

- Wiktor Gramatowski, Zofia Wilińska, "Karol Wojtyła w świetle publikacji. Bibliografia", Vaticano 1980
- Józef Szczypka, "Droga do Rzymu. Biografia", Warszawa 1980
- Rudolf Fischer-Wollpert: Leksykon papieży. Kraków: Znak, 1996
- Szymon Hołownia: Monopol na zbawienie. Kraków: Znak, 2010,
- Adam Boniecki: Kalendarium życia Karola Wojtyły. Kraków: Znak, 1983
- Krzysztof Dybciak: Karol Wojtyła a literatura. Tarnów: 1991
- Paweł Zuchniewicz: Cuda Jana Pawła II. Wydanie poszerzone i uaktualnione. Warszawa: Prószyński i S-ka, 2006

Strony www:

- https://culture.pl/pl/tworca/karol-wojtyla (dostęp: 4.05.2020)
- https://www.centrumjp2.pl/karol-wojtyla-jan-pawel-ii-dziela-literackie-i-teatralne-tom-ii-utwory-poetyckie-1946-2003/ (dostęp:4.05.2020)
- http://franciszkanska3.pl/index.php/janpawel2/biografia/zycie-pelne-pasji/tworczosc-literacka(dostep:27.04.2020)
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Pawe%C5%82_II (dostep:27.04.2020)
- https://mt514.pl/(dostęp:11.05.2020)
- https://www.bibliografia-malopolski.sowwwa.pl/sowacgi.php?KatID=0&typ=repl&plnk=q__Jan+Pawe%C5%82+II&sort=byscore&view=1(dostęp:5.05.2020)

- https://www.centrumjp2.pl/(dostęp:4.05.2020)
- http://www.gimnazjum.daleszyce.pl/patron/tworczosc.htm (d0step:4.05.2020)
- http://www.bu.kul.pl/jan-pawel-ii-ks-karol-wojtyla-jan-pawel-ii-rozne-pisma-i-dziela,art_11547.html(dostęp:14.05.2020)
- https://www.znak.com.pl/autor/papiez-Jan-Pawel-II(dostęp:14.05.2020)
- https://poezja.org/wz/Wojty%C5%82a_Karol/(dostęp:11.05.2020)